

Gemeente Rotterdam
Burgemeester

Ing. A. Aboutaleb
burgemeester

Bezoekadres: Stadhuis Coolsingel 40
3011 AD Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Aan de vaste commissie voor Financiën
Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018, 2500 EA
cie.fin@tweedekamer.nl

Portefeuillehouder: burgemeester
Cluster: Directie Veiligheid

Ons kenmerk: 3764350
Bijlagen: 2

Datum: 29 januari 2021

Position Paper t.b.v. rondetafelgesprek met de vaste commissie voor Financiën over corruptie en criminaliteit in de Rotterdamse haven d.d. 1 februari 2021

Op 1 februari a.s. vindt het rondetafelgesprek plaats over 'corruptie en criminaliteit in de Rotterdamse haven. Dit onderwerp is diverse malen in de gemeenteraad van Rotterdam aan de orde gesteld, waarbij vragen zijn gesteld vanuit verschillende fracties in de raad (zie de bijlage).

Door middel van deze position paper schets ik u graag een beeld van de aanpak van ondermijnende criminaliteit in Rotterdam en in de Rotterdamse haven in het bijzonder.

Jaarlijks wordt aan de Rotterdamse gemeenteraad gerapporteerd over de resultaten en voortgang van de aanpak van ondermijnende criminaliteit in Rotterdam. In de bijlage treft u de rapportage over 2019. Hieruit blijkt o.a. op hoeveel fronten de gemeente met de partners van het Regionale Informatie en Expertise Centrum (RIEC)¹, w.o. de Douane, politie en Openbaar Ministerie - en samen met private partners zoals het Havenbedrijf Rotterdam en de branchevereniging voor bedrijven in de haven, Deltalinqs - de strijd aangaat met ondermijnende criminaliteit.

Onderzoek Erasmus Universiteit Rotterdam

In 2018 is – na een langdurige openbare aanbestedingsprocedure - het onderzoek 'Drugscriminaliteit in de Rotterdamse haven: aard en aanpak van het fenomeen', van de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) gestart. Dit, in opdracht van de driehoek van Rotterdam en de Douane. Het eindrapport is gepubliceerd op 28 mei 2019.

De minister van Justitie & Veiligheid heeft eerder, ook in de Tweede Kamer het belang van het onderzoek van de EUR onderschreven. Het onderzoek omvatte in totaal negen onderzoeksvragen waaronder:

- "Hoe wordt het proces van toezicht, handhaving en opsporing door de verschillende overheidsdiensten en door bedrijven (waaronder leveranciers en toeleveranciers) in de alledaagse praktijk van de Rotterdamse haven uitgevoerd?"
- In hoeverre sluit de alledaagse praktijk van toezicht, handhaving en opsporing door de overheid en door bedrijven aan op de risico's en kwetsbaarheden van drugscriminaliteit?

¹ Deelnemers aan het RIEC-Rotterdam: regiogemeenten, politie, Belastingdienst/douane, FIOD, KMar en OM.

- In hoeverre beiden de risico's of kwetsbaarheden aanknopingspunten voor het aanpassen of verbeteren van (intern) toezicht, handhaving en/of opsporing, door overheid of door bedrijven?"

Het probleem van corruptie in de Rotterdamse haven wordt besproken in het rapport en er worden aanbevelingen gedaan en handvatten geboden voor verbetering. Het rapport geeft een scherp en compleet beeld van de drugsmokkel in de Rotterdamse haven. Ik raad eenieder aan (in ieder geval) de publieksversie van het onderzoeksrapport en het voorwoord van prof. dr. R. Staring in de integrale versie van het onderzoek² te lezen voor een goed beeld van de problematiek en het krachtenveld in de haven.

Gezien dit onderzoek kan ik aangeven dat de gemeente Rotterdam niet betrokken is geweest bij het onderzoek 'Als de prooi de jager pakt'. In februari 2017 is de gemeente Rotterdam door de onderzoekers wel benaderd met het verzoek hieraan deel te nemen. Hoofdrede om niet deel te nemen was dat inmiddels duidelijk was geworden dat de gemeente zelf - met de RIEC-partners – een breed en complex wetenschappelijk onderzoek wilde starten naar de aard en omvang van de drugsproblematiek in de Rotterdamse haven, hierbij gestimuleerd en financieel gesteund door de minister van V&J. Het eindresultaat is het openbare rapport 'Drugscriminaliteit in de Rotterdamse haven; aard en aanpak van het fenomeen', gepubliceerd op 28 mei 2019.

Uitvoeringsagenda

Tijdens mijn bezoek aan Colombia, in het najaar van 2019, ben ik doordrongen geraakt van de complexiteit van (het tegengaan van) de internationale drugshandel. De lessen uit het rapport van de EUR en het werkbezoek aan Colombia hebben de gemeente en de partners binnen het RIEC ter harte genomen en uitgewerkt in een uitvoeringsagenda, langs drie speerpunten: (1) internationaal offensief, (2) barrières in de haven opwerpen en (3) aanpakken en afpakken.

De uitvoeringsagenda bevat concrete actiepunten, die o.a. betrekking hebben op: de integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit in de haven (integrale controles, opwerken signalen/casuïstiek, fenomeenonderzoek), de uitbreiding van de recherchecapaciteit bij het Hit and Run Cargoteam (HARC), een pleidooi voor de structurele inzet van (rijks)middelen voor de regionale Versterkingspijler Haven (die nu nog incidenteel zijn), revitalisering van de Waalhaven naar het voorbeeld van de aanpak in de Spaanse Polder, versterking van het bestuurlijke aandeel in de aanpak, internationale samenwerking en ondernemers-participatie.

Uit het rapport van de EUR blijkt ook dat - samen met publieke en private partijen – goede stappen genomen zijn in de aanpak van ondermijnende criminaliteit in de Rotterdamse haven. De integrale aanpak van drugscriminaliteit in de haven levert resultaat op. De ervaring met de aanpak van ondermijnende criminaliteit in de regio Rotterdam, leert ook dat continuïteit en vasthoudendheid in de aanpak effect ressembleren. Criminelen zijn uiterst creatief en adaptief, hier een passend antwoord op geven als overheid vereist permanente inzet en innovatie. De uitvoeringsagenda heb ik in februari 2020 aangeboden aan de minister van Justitie en Veiligheid, hierbij is de noodzaak benadrukt van structurele steun voor de (lokale) aanpak van ondermijnende criminaliteit in de haven.

Vervolg aanpak haven

Op dit moment ontbreken nog de middelen voor de gewenste intensivering van de aanpak. De bestaande aanpak in de Rotterdamse haven met de partners wordt gecontinueerd. Op tal van fronten wordt hard gewerkt om de haven veilig en integer te houden. Bijvoorbeeld, door de private- en publieke partners binnen het programma Integere Haven³ (Douane, Openbaar Ministerie, Havenbedrijf Rotterdam, branchevereniging Deltalinqs, politie en de gemeente) door het HARC-team, en met de integrale ondermijningsaanpak van de regionale versterkingspijler Haven. Er is een stadsmarinier⁴ aangesteld voor de Waalhaven die, naar analogie van de aanpak in de Spaanse Polder, in nauwe samenwerking met het Havenbedrijf Rotterdam, werkt aan de revitalisering van het gebied.

De komende tijd wordt met de partners de balans opgemaakt van de uitvoeringsagenda. Wat kan opgepakt worden, gezamenlijk en door de individuele partners, ondanks het niet beschikbaar komen van (structurele) middelen voor de aanpak van de drugsproblematiek in de haven. Ook moet de verbinding en de samenwerking met het recent geformeerde landelijke Multidisciplinair Interventie Team (MIT) nog concreet worden.

De structurele aanpak van ondermijnende criminaliteit en in het bijzonder de aanpak van drugscriminaliteit in de haven is een gemeenschappelijke opgave, en kan alleen slagen als deze in gezamenlijkheid wordt aangepakt.

Mocht u meer willen weten over de aanpak van ondermijning in de Rotterdamse haven, dan bent u van harte welkom voor een werkbezoek en een nadere toelichting van ons. Uiteraard als de omstandigheden dit weer toelaten. Ik ben ook altijd bereid om hier met u over in gesprek te gaan.

Ahmed Aboutaleb
Burgemeester

³ <https://www.rotterdamsehavenseveiligehaven.nl/>

⁴ Een speciale ambtenaar met veel mandaten en doorzettingmacht.